

Hjem > Kvægafgiftsfonden > 2013 > Sundere slagtekalve > Bedre luftkvalitet kan sænke kalvedødeligheden

Bedre luftkvalitet kan sænke kalvedødeligheden

Amerikanske forskere har fundet, at forekomsten af luftvejsinfektioner hos kalve kan reduceres med op til 75 % ved brug af nyudviklede overtryksanlæg til ventilering af kalvestalde. Anlæggene er billige og fungerer også i ældre stalde.

Amerikanske forskerne har fundet, at forekomsten af luftvejsinfektioner kan reduceres med op til 75 % ved hjælp af ventilering med simple overtryksanlæg. Kan vi opnå en tilsvarende forbedring i Danmark, kan kalvesundheden og tilvæksten øges markant og dødeligheden sænkes. Luftvejsinfektioner er sammen med diarré sygdomme de lidelser, der volder de største problemer blandt småkalve i Danmark. Og selvom fokus på råmælkskvalitet og råmælkestildeling har været med til at øge sundheden og sænke dødeligheden blandt danske kalve de seneste år, er sygdomsforekomsten fortsat høj. En væsentlig grund er, at staldluften i mange tilfælde er alt for ringe. Forekomsten af ammoniak og sygdomskim i staldluften er alt for høj. Men vi kan præstere langt bedre resultater, end vi har gjort hidtil.

Overtryksanlæg tilfører frisk luft udefra

Et hold af danske dyrlæger og rådgivere har været i USA for at studere nye spændende erfaringer med alternative ventilationssystemer til kalvestalde. Forskere fra Madison i staten Wisconsin har udviklet og testet nye simple overtryksanlæg til ventilering af bl.a. kalvestalde. Princippet går ud på at bringe masser af frisk luft netop derhen, hvor der er brug for den, uden at kalvene udsættes for træk. Der skal skabes et optimalt "mikroklima" i hver enkelt kalveboks. Systemerne er afprøvet både til små kalve i enkeltbokse og fællesbokse og større kalve i løsdrift med sengebåse.

Billedet viser ventilationsanlæg hhv. i en gammel lavloftet kostald og i en ny åben stald. Klik på billedet og få det vist i stor størrelse.

Tidligere erfaring med mekanisk ventilering har ikke vist overbevisende positive resultater. Det er vigtigt, at ventilationsanlægget ikke bare recirkulerer den eksisterende staldluft eller hvirvler bakterier og virus rundt mellem dyrene, men at den tilfører ny frisk luft udefra, som kan fortynde den dårlige luft i stalden. Herved nedsættes forekomsten af mikroorganismer i staldluften. Når dyrene indånder færre mikroorganismer, er der også mindre sandsynlighed for, at de udvikler luftvejsinfektioner.

Individuelt design til den enkelte stald

Det er afgørende for at opnå succes med det nye ventilationsprincip at anlægget designes til netop den stald, hvor det skal opsættes. De amerikanske anlæg består typisk af en blæser monteret i staldvæggen samt et rør eller en kanalformet pose, der bringer den friske luft helt frem til kalvene. Rørene skal forsynes med huller som har en størrelse og placering som passer til ophængningshøjden og afstanden til kalvene. Forkert dimensionerede anlæg kan udrette mere skade end gavn. Derfor er det vigtigt at designe anlægget med hjælp fra en kvalificeret rådgiver.

Reducerer luftvejslidelser med 75 procent

Overtryksventilation kan forbedre klimaet i de fleste staldtyper. I USA er der opsat anlæg både i nye åbne stalde med naturlig ventilation og i ældre lavloftede stalde. Det har altid været svært at indrette gode kalvestalde - bl.a. fordi kalvene ikke i samme grad som køer er i stand til at producere varme nok til at opvarme stalden. Med de nye ventilationsanlæg vil miljøet også i mange ældre stalde kunne forbedres voldsomt. Et ventilationsanlæg kan laves og monteres for et ret beskedent beløb, da komponenterne anvendes til ventilation mange steder udenfor landbruget.